

Михаил Йосифов на 70 години

Петър БЕРОН

Юбилеят на един от най-видните български зоолози мина някак незабелязано. Той самият не му обърна особено внимание, вълбочен в нови научни разработки. За нас обаче годишнината е повод да изкажем уважението си към човека, при когото и сега се отбиваме за съвет и добронамерен разговор. Да си припомним празничните вечери у акац. Буреш и сумите на патриарха на българската зоология: „Да, измежду новите зоолози с мерак най-изтъкнат е Йосифов!“. Вечерите, когато ние попивахме с интерес разказите за „вехтите войводи“ в нашата наука.

Михаил Владимиров Йосифов е роден в София на 14 ноември 1927 г. Завършил е биология в Софийския университет през 1950 г., к.б.н. през 1964, доктор на биологическите науки (1981), старши научен сътрудник I ст.

(1983). Един път към върховете на световната ентомология. Само две от публикациите на Йосифов, които отдавна са надхвърлили стотицата, не са посветени на любимите му дървеници - хетероптери. Още в далечната 1950 г., заедно с Г. Дечев, той допринася за опознаването на зимния живот в рилските езера. А прегледът на българските прилепи, публикуван през 1958 г. заедно с Вл. Ханак, и сега се ползва от хироптеролозите.

През 1954 г. излиза първата от многобройните работи на Йосифов върху разред Heteroptera и сега той е един от най-добрите специалисти по хилядите палеарктични представители на тази голяма и практически важна група насекоми. Надали той сам може да избари десетките страни, откъдето е описан нови таксони и е допринесъл за изучаването на фауната им. Не можем обаче да пропуснем Северна Корея, на която са посветени десетина пътувания и многогодишни изследвания. Имах възможността да бъда с него по време на едно от тези пътувания в кимирсеновия рай и се убедих, че и на терена Йосифов е такъв, какъвто е и в лабораторията - прецизен, системен, спокоен - европеец! Другото ни съвместно пътуване беше в саваните на Мозамбик - една от малкото му авантюри в тропиците.

Весьност, прилепарският му труд беше и поводът да му се представя през 1958 г. като студент, който се интересува от прилепите. Посрещна ме висок човек с очила и подчертано европейски обноски, който силно контрастираше на общия следвоенен фон на Зоологический институт. После установих, че пред мояните тогава събрания и псевдообществена дейност Йосифов предпочита тишината на кабинета и упорития, честен труд. Понякога се правеше на циник с фрази от рода на: „Удоволствие е да се занимавам с интересни за мен неща, щом мога да го правя за обществена сметка“ или „Аз работя за пет души, които живеят на другия край на света, и тяхното мнение ме интересува повече от това на неспециалистите от Научния съвет“. Като изявен и авторитетен зоолог обаче Йосифов не можеше да отбегне нито участие в научни съвети, нито административна работа. До 1992 г. той беше ръководител на секция Таксономия, фаунистика и зоогеография в Института по зоология. От 1979 г. е почетен член на Руското ентомологично дружество.

През 1964 г. рано загиналият палеонтолог Юли Стефанов ногое инициативата да се направи качествен български превод на Международния кодекс на зоологичната номенклатура. От зоологите пръв беше привлечен да сътрудничи в това дело Йосифов,

който вече се беше утвърдил като най-добрия български специалист по таксономия и систематика на животните. И днес всеки, който среща затруднения в тази специфична област, се обръща към него, а ръководството на Биологическия факултет го покани да чете курса по зоотаксономия. Освен десетките прецизни, илюстриирани с отлично изработени рисунки, таксономични работи, Йосифов публикува и интересни анализи на произхода на балканската и европейската хетероптерна фауна.

Високият човек с очила, с когото се запознах преди четири десетилетия, и сега се труди всекидневно (вече с компютър). Увеличените доптри са главното, което получи в награда за този многогодишен труд. Има обаче и друга награда, която се изразява в оценката за първия том на Каталога на палеарктичните хетероптери: „Когато това немтото издание бъде завършено, то ще бъде най-обширният и важен труд върху *Heteroptera*“ през това столетие“. Тъй като никой не е пророк в собствената си страна, ще споменем, че изданието е холандско, рецензията - американска, а Йосифов е един от авторите. Такива хора носят слава на България - да ни е жив и здрав още много години!